

СКАРГА

Відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів регулює Податковий кодекс України, який, зокрема, визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час здійснення податкового контролю, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.

Відповідно до пп. 16.1.2, 16.1.3 п. 16.1 ст. 16 ПК України платник податків зобов'язаний вести в установленому порядку облік доходів і витрат, скласти звітність, що стосується обчислення і сплати податків та зборів, подавати до контролюючих органів у порядку, встановленому податковим та митним законодавством, декларації, звітність та інші документи, пов'язані з обчисленням і сплатою податків та зборів.

Згідно з п.п. 14.1.39 п. 14.1 ст. 14 ПК України грошове зобов'язання платника податків - сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету як податкове зобов'язання та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Підпунктом 14.1.115 п. 14.1 ст. 14 ПК України визначено, що надміру сплачені грошові зобов'язання - це суми коштів, які на певну дату зараховані до відповідного бюджету понад нараховані суми грошових зобов'язань, граничний строк сплати яких настав на таку дату.

Відповідно до п.п. 17.1.10 п. 17.1 ст. 17 ПК України платник податків має право на залік чи повернення надміру сплачених, а також надміру стягнутих сум податків та зборів, пені, штрафів у порядку, встановленому цим Кодексом.

Пунктами 43.1 та 43.3 ст. 43 ПК України встановлено, що помилково та/або надміру сплачені суми грошового зобов'язання підлягають поверненню платнику відповідно до цієї статті та статті 301 Митного кодексу України, крім випадків наявності у такого платника податкового боргу. Обов'язковою умовою для здійснення повернення сум грошового зобов'язання є подання платником податків заяви про таке повернення (крім повернення надміру утриманих (сплачених) сум податку з доходів фізичних осіб, які розраховуються контролюючим органом на підставі поданої платником податків податкової декларації за звітний календарний рік шляхом проведення перерахунку за загальним річним оподатковуваним доходом платника податку) протягом 1095 днів від дня виникнення помилково та/або надміру сплаченої суми.

Відповідно до п. 43.2 ст. 43 ПК України у разі наявності у платника податків податкового боргу, повернення помилково та/або надміру сплаченої суми грошового зобов'язання на поточний рахунок такого платника податків в установі банку або шляхом повернення готівковими коштами за чеком, у разі відсутності у платника податків рахунку

в банку, проводиться лише після повного погашення такого податкового боргу платником податків.

Пунктом 43.4 ст. 43 ПК України встановлено, що платник податків подає заяву на повернення помилково та/або надміру сплачених грошових зобов'язань у встановленій формі, в якій зазначає напрям перерахування коштів: на поточний рахунок платника податків в установі банку; на погашення грошового зобов'язання (податкового боргу) з інших платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, незалежно від виду бюджету; повернення готівковими коштами за чеком у разі відсутності у платника податків рахунку в банку.

Згідно з п. 43.5 ст. 43 ПК України контролюючий орган не пізніше ніж за п'ять робочих днів до закінчення двадцятиденного строку з дня подання платником податків заяви готує висновок про повернення відповідних сум коштів з відповідного бюджету та подає його для виконання відповідному органіві, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів.

На підставі отриманого висновку орган, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, протягом п'яти робочих днів здійснює повернення помилково та/або надміру сплачених грошових зобов'язань та пені платникам податків у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

Контролюючий орган несе відповідальність згідно із законом за несвоєчасність передачі органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, для виконання висновку про повернення відповідних сум коштів з відповідного бюджету.

Порядком про повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до державного та місцевих бюджетів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 03 вересня 2013 року №787 (далі по тексту - Порядок №787), визначено процедуру повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до державного та місцевих бюджетів, а саме: податків, зборів, пені, платежів та інших доходів бюджету, коштів від повернення до бюджетів бюджетних позичок, фінансової допомоги, наданої на поворотній основі, та кредитів, у тому числі залучених державою (місцевими бюджетами) або під державні (місцеві) гарантії (далі - платежі).

Відповідно до пункту 3 Порядку №787 повернення помилково або надміру зарахованих до бюджету платежів у національній валюті здійснюється органами Державної казначейської служби України (далі - органи Казначейства) з відповідних бюджетних рахунків для зарахування надходжень (далі - рахунки за надходженнями), відкритих в органах Казначейства відповідно до законодавства, шляхом оформлення розрахункових документів.

Повернення платежів у національній валюті здійснюється на рахунки одержувачів коштів, відкриті в банках або органах Казначейства, вказані заяві платника. Повернення платежів фізичним особам, які не мають рахунків у банках, може здійснюватись шляхом повернення у готівковій формі коштів за чеком органу Казначейства з відповідних рахунків, відкритих у банках на ім'я органу Казначейства, або поштовим переказом через підприємства поштового зв'язку, вказані у заяві платника (його довіреної особи).

Пунктом 4 Порядку №787 визначено, що повернення помилково або надміру зарахованих до державного бюджету платежів в іноземній валюті здійснюється у валюті

платежу з валютних рахунків Казначейства, відкритих на ім'я Казначейства в банках, або у гривневому еквіваленті іноземної валюти, розрахованому за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату повернення коштів з бюджету, з відповідних рахунків за надходженнями, відкритих в Казначействі відповідно до законодавства, про що платник зазначає у своїй заяві.

Згідно з пунктом 5 Порядку №787 повернення помилково або надміру зарахованих до бюджету податків, зборів, пені, платежів та інших доходів бюджетів здійснюється за поданням (висновком) органів, що контролюють справляння надходжень бюджету.

У разі повернення помилково або надміру зарахованих до бюджету податків, зборів, пені, платежів, контроль за справлянням яких покладено на органи ДПС, органи Держмитслужби, до Казначейства подається висновок, погоджений з відповідним місцевим фінансовим органом, у випадках повернення податків, зборів, пені, платежів, що зараховані до місцевих бюджетів або підлягають розподілу між державним та місцевими бюджетами. Надання та погодження висновку здійснюється відповідно до Порядку інформаційної взаємодії Державної фіскальної служби України, її територіальних органів, Державної казначейської служби України, її територіальних органів, місцевих фінансових органів у процесі повернення платникам податків помилково та/або надміру сплачених сум грошових зобов'язань та пені, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 11 лютого 2019 року № 60, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08 квітня 2019 року за № 370/33341, та Порядку повернення авансових платежів (передоплати) та помилково та/або надміру сплачених сум митних платежів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 18 липня 2017 року № 643, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 09 серпня 2017 року за № 976/30844.

Відповідно до наведених положень, забезпечення реалізації гарантованого платнику права на повернення надміру сплачених грошових зобов'язань здійснюється шляхом підготовки податковим органом відповідного висновку про таке повернення та подання його органів, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, за умови: подання платником податків відповідної заяви протягом 1095 днів від дня виникнення

Мною подавалася заява на повернення переоплати, однак працівники ДПС надіслали відмову, мотивуючи тим, що доцільність повернення зайво сплачених коштів по єдиному податку буде вирішено після проведення документальної позапланової перевірки у зв'язку з припиненням підприємницької діяльності фізичної особи-підприємця. Також, рекомендовано в разі незгоди, оскаржувати відповідь згідно ст.16 Закону № 393.

Натомість, ані ПК України, ані Порядком № 1146 не передбачено проведення контрольно-перевірочних заходів як передумови повернення надміру сплачених податків. Як зазначалось вище, передумовою повернення грошових коштів, що обліковуються за платником податку як переплата з обов'язкових платежів, є лише подання заяви про повернення коштів на рахунок платника податків у визначений законом строк.

За вказаних обставин вважаю, що бездіяльність податкового органу, яка полягає у не підготовці висновку про повернення відповідних сум коштів з відповідного бюджету та, відповідно, не поданні відповідному органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, є порушенням вимог ст. 43 ПК України та Порядку, як наслідок, працівник ДПС допустив протиправну бездіяльність та порушив моє право на повернення надміру сплачених грошових зобов'язань з єдиного податку.

В силу приписів абзацу першого пункту 43.5 Податкового кодексу України контролюючий орган не пізніше ніж за п'ять робочих днів до закінчення двадцятиденного строку з дня подання платником податків заяви готує висновок про повернення відповідних сум коштів з відповідного бюджету та подає його для виконання відповідному органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів.

Отже, чинним законодавством на контролюючий орган покладений обов'язок не пізніше ніж за п'ять робочих днів до закінчення двадцятиденного строку із дня подання позивачем заяви підготувати висновок про повернення надміру сплаченої суми грошового зобов'язання та подати його для виконання відповідному органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів. Проте, попереднього разу такі дій не були вчинені.

Враховуючи вищенаведене, сподіваюся на взаєморозуміння і запевняю в готовності зі свого боку на подальшу співпрацю з Вами у рамках чинного законодавства України.

Враховуючи вищенаведене, прошу повернути мені надміру сплачені кошти по єдиному податку згідно моєї заяви про повернення помилково та/або надміру сплачених сум грошових зобов'язань та пені від 28.02.2024 року (додається).

10.05.2024 року

